

[Poul Hartling.]

tjenestemandsansættelse med nedsat time-tal. Ministeren lovede at nedsætte et udvalg, som skulle undersøge, om det kunne lade sig gøre, og under hvilke betingelser man kunne gå ind på således at indføre en slags halve tjenestemænd. Nu kan man bruge udvalg til mange ting. Jeg håber, at den højt-ærede minister vil bruge dette udvalg til at fremme sagen. Det vil afhænge af, om udvalget får en rimelig sammensætning og et godt kommissorium og en kraftig besked om at komme til et resultat i løbet af kort tid. Hvis det væsentligt skal være embedsmænd, der skal sidde i dette udvalg, og det er vel meningen, kunne det måske være rimeligt at nævne et af de begreber, som altid betyder så meget for embedsmænd, nemlig begrebet præcedens. Det er velkendt, at i ministerierne er præcedens noget, man gerne vil have, og noget, man nødig vil skabe. Men i dette forhold er der ikke alene en slags præcedens, idet den ordning, jeg har foreslået, fandtes indtil 1958, men også efter mine begreber gode resultater, gode virkninger af ordningen dengang.

Under punkt 5 er der drøftet spørgsmålet om at udvide aldersgrænsen et par år for lærere. Det ærede medlem hr. Dupont sagde, at vi var enige om i udvalget, at det nok ikke kunne give noget resultat. Det er ikke helt korrekt. Det ærede medlem var enig med ministeren om det. Jeg var ikke helt på den samme linje. Jeg mener, det kunne være gavnligt, men jeg forstår, at ministeren ikke har interesse for det, og det må jeg tage ad notam. Jeg tror stadig, det kunne hjælpe noget uden at skade nogen, og den slags medicin, som er uskadelig, men som måske kunne føre et skridt i retning af sundere tilstande, synes jeg er en god medicin.

Den foregående ordfører tvinger mig til at sige et par ord også om spørgsmålet om, som han udtrykte sig, de små klasser i den offentlige skole, i de private skoler og i den såkaldte lille skole. Så mange grupper findes der nu ikke, for den såkaldte lille skole er jo en privat skole. Det ærede medlem mente, at folkeskolen ikke alene skulle bære lærermangelens byrde. Dertil vil jeg sige, at den private skole bærer også lærermangelens byrde. Begrebet den lille skole findes jo både i de offentlige skoler og i de private skoler.

I det offentlige skolevæsen findes mange små skoler, og det hænger sammen med, at vi har kommunalt selvstyre, og det hænger sammen med mange berettigede lokale interesser. Vi har i betænkningen under punkt 3 peget på en håndsrækning til transportudgifter, som måske kunne hjælpe til mere sammenlægning og altså hjælpe til, at man ikke fik så mange mindre skoler eller ikke så mange helt små klasser.

Hvad angår de private skoler, er der, så vidt man forstår ministeriets besvarelse, ganske klart ikke noget at hente. Det er således, at der i de private skoler er ansat 1.191 seminarieuddannede lærere, men 1.792 lærere med anden uddannelse, og da rationeringen alene går på de seminarieuddannede lærere og der derudover kan antages faglærere og lærere med anden uddannelse og også læses overtimer o. s. v., vil man se, at rationeringsordningen sådan set allerede i fuldt omfang og mere til er gennemført i den private skole. I realiteten er der ikke noget at hente dér. Overordentlig mange af de private skoler har for øvrigt fuldt så stor klassekvotient som den offentlige skole, men der er jo private skoler, hvor det ikke er muligt at gennemføre en større klassekvotient på grund af lokale forhold, eller fordi de er således beliggende, at der simpelt hen ikke er flere elever.

Det er sagt, at den private skole ødsler med lærerkræfterne. Det forbyder sig selv. Den private skole har tilskud til de lærere, der underviser i en klasse. Der er ikke tilskud til faste vikarer, kun tilskud til en procentdel af lærerlønnen, og derfor regulerer dette at ødsle med de dyre lærere sig selv.

Jeg mener, det er en lykke for den danske skole, at vi har haft frie skoler og private skoler, for de har ved selve deres eksistens været med til at gøre den offentlige skole friere stillet. Den offentlige skole i Danmark — og det er den lykkelige situation, vi har i Danmark — er stort set alle børns skole. Sådan er det ikke i alle lande. Det er sådan, at alle hjem og alle egne sender deres børn til den offentlige skole. Det er en skole, hvor lærerne er frie, det er en skole, hvor der også sker fremskridt, og det er en skole — hvad der er vigtigt — der har forældrenes tillid. Det er en forældreskole, hvis man kan kalde den sådan, fordi det er en skole, der har forældrenes tillid. Det er